

I N G E B L I K T

WERKBLAD VOOR NEDERLANDSE DIDACTIEK

Het *Werkblad voor Nederlandse didactiek* 29/2 (januari 2001) opent met een bijdrage van Jan Staes over thematisch werken met 12-14-jarigen rond het thema 'feest'. In tal van lessuggesties uitgewerkt aan de hand van een verscheiden aanbod legt hij de link tussen jeugdliteratuur en de belevingswereld van jongeren. 'Leesplezier, daar gaat het uiteindelijk om', daarvan tracht ook John Vervoort de lezer-leerkracht te overtuigen. Tot slot stelt de vzw Vlaams Spellencartel een uitgebreide verzameling taalspellen voor die bruikbaar zijn in het basisonderwijs. Deze bijdrage is eerder verschenen in VONK 28/3 (jan.-feb. 1999). De rubrieken *Signalement* en *Mededelingen* ronden zoals gewoonlijk het nummer af.

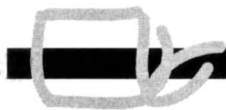
SPRANKEL

Sprankel is het driemaandelijks tijdschrift van de gelijknamige vereniging van ouders van normaalbegaafde kinderen met leerproblemen. *Sprankel* 11/4 (oktober-december

2000) opent met verslagen over de werking van de vereniging in de verschillende provincies. Zo presenteerde Peter van Vugt op een West-Vlaamse studiedag tien stellingen over leerstoornissen. Verder een authentieke getuigenis over een bezoek aan de boekenbeurs door Yves, een 12-jarige jongen met dyslexie en dysorthografie. Over de vroegtijdige onderkenning/predictie van lees- en spellingproblemen resp. rekenproblemen handelen twee bijdragen 'uit de wereld van de deskundigen' van de hand van orthopedagoge Sylvie Nijs.

In de rubriek *Boekensteun* stelt Luk Van den Steen een reeks boeken voor die bruikbaar zijn voor moeilijke lezers: de avonturen van Juf Wijs, geschreven door Terence Blacker en geïllustreerd door Tony Ross. *Sprankel* geeft eveneens een brochure uit boordevol tips om het lezen, zelfs voor kinderen met leesproblemen, aangenamer te maken. Ook speciale reeksen van leesboekjes voor moeilijke lezers worden erin vermeld. De brochure telt 52 pagina's en kost 120 BEF (+ 30 BEF verzendingskosten).

Sprankel vzw, Kerkhofstraat 60, 3500 Hasselt, tel. (011)28 45 91, fax (011)28 45 92



LEZEN, SCHRIJVEN EN REKENEN... WE MAKEN ER EEN PUNT VAN

Dit lespakket over het probleem van ongeletterdheid en ongecijferdheid is bestemd voor kinderen van de derde graad basisonderwijs. Hierin leren ze hoe het komt dat volwassenen problemen kunnen hebben met lezen, schrijven en rekenen. Naast de uitwerking van een aantal lessen bevat de map ook achtergrondinformatie over analfabetisme, een spelbord, een video en diverse opdrachten voor leerlingen. De kostprijs voor het lespakket bedraagt 300 BEF (excl. verzendingskosten).

Centrum basiseducatie Vlaamse Ardennen (Yvette Stevens), Vanhovestraat 36, 9600 Ronse, tel. (055)20 70 01, fax (055)20 70 29, E-MAIL cbe.ronse@skynet.be

TAAL VAN HET JAAR NUL

Al bij al valt er veel te vertellen over de taal van het jaar 2000. Reden voor Van Dale om een selectie nieuwe woorden en uitdrukkingen in boekvorm vast te leggen. In 52 hoofdstukjes blikt *Taal van het jaar nul. Kroniek van het Nederlands in 2000* terug op opmerkelijke gebeurtenissen uit de krant met het oog op de taalverandering die ze hebben opgeleverd. Stuk voor stuk gebeurtenissen die de Nederlandse taal verrijken met woorden die nooit eerder in de krant stonden, laat staan in het woordenboek: van *aapjeskijkentelevisie* over *bekende-Vlamingtekort*, *branddating*, *e-ducatie*, *liefdesvirus*, *millenniumkater*, *wapwinkelen*,... tot *zorgyup*. Het jaar 2000 was ook het geboortjaar van het fenomeen *dichter des vaderlands*. Van Gerrit Komrij, de eerste drager van deze titel, zijn twee recente gedichten opgenomen. Auteur van het boekje is Ton den Boon, hoofdredacteur van de 13e editie van de Grote Van Dale. Bij het samenstellen ervan heeft hij gebruikgemaakt van de digitale versie van vijf Nederlandse en één Vlaamse

krant (De Standaard). Dit amusante boekje telt 121 pagina's en kost 365 BEF.

VOLGENS VAN DALE

Met ingang van januari 2001 geeft Van Dale Lexicografie een nieuw tijdschrift voor taalprofessionals uit. *Volgens Van Dale* is een taalblad bedoeld voor al wie zich beroepsmatig met taal bezighoudt. De nadruk ligt op praktische en herkenbare adviezen over de Nederlandse taal en het taalgebruik in het zakelijk verkeer. Zo neemt *Tekstconsult* van het januarinummer een mislukte bedrijfsbrochure onder de loep. *Taal in bedrijf* laat zien hoe een jaarverslag taalkundig verlevendigd kan worden en waaraan een gebruiksvriendelijk en foutloos antwoordformulier moet voldoen. *Actueel* signaleert nieuwe taalboeken, taalevenementen en taal in het nieuws. Lezersvragen over spelling, stijl en correct taalgebruik worden beantwoord in *Hoe het hoort*. *Nieuwe media* behandelt leesbare webteksten, en opmerkelijk taalgebruik komt aan bod in *Trends*. Tot slot zal het tijdschrift regelmatig kopstukken uit de taal- en communicatiewereld aan het woord laten. *Volgens Van Dale* verschijnt tien keer per jaar en heeft een omvang van 8 pagina's. Een jaarabonnement kost 2.425 BEF.

Van Dale Lexicografie, Ternesselei 326, 2160 Wommelgem, tel. (03)355 28 30, fax (03)355 28 41, E-MAIL p.timmerman@vandale.be

OVER TAAL

Over taal 39/4-5 (sept.-dec. 2000) is een dubbelnummer over APENSTAARTEN, BARONNEN, CD-ROMS, DE NEDERLANDSE TAALKUNDE IN KAART en EINDGEBRUIKERS, zo kondigt de kافت beloftevol aan. Christof Van den Eynde bespreekt '800 jaar Nederlands op



twee schijfjes': het WNT (Woordenboek der Nederlandsche Taal) en het MNW (Middel-nederlandsch Woordenboek) op cd-rom.

Hoe wordt het @-teken in andere talen genoemd? Opvallend is dat in een grote hoeveelheid talen een metafoor wordt gebruikt die gebaseerd is op de overeenkomst met een dier. Dat niet alleen de aap, maar ook de slak, het varken, de muis, de olifant, de hond, de kat, de worm en zelfs de zure haring hun naam met de @ hebben verbonden, kwam Geert Craps aan de weet via een vraag van Karen Chung op de 'Linguist List', een ernstige mailinglist voor taalkundigen.

Frank Joosten & Philip Logie maken de balans op na drie jaar 'Project Taalhantering VRT'. Vertrekkend van de zaak Brusselmans tracht Hilde Van Belle een antwoord te vinden op de vraag waaruit overtuigingskracht bestaat. Priscilla Heynderickx analyseert en evalueert de huisstijl van de fitnessclub 'The Escape Center' en suggereert een aantal verbeteringen.

In de rubriek *Toonaangevend* worden 12 nieuwe publicaties besproken over uiteenlopende onderwerpen: gigataal, vieze woorden, epitheta, sleutels tot het katholiek erfgoed, vergeten woorden, rechtstaal,... tot zelfs het ABC van wonen en bouwen. *Joops column* is gewijd aan 'eindgebruikerstaal' en in de slotrubriek *Vraag en antwoord* gaat het onder meer over adellijke titulatuur (en daarmee hebben we de BARONNEN ook gehad).

THEATERSPELENDOS

Het theaterspel van HETPALEIS is een verrassende, spannende spellendoos met negen spellen. Meer dan dertig spelers kunnen tegelijkertijd kennismaken met toneel-spelen, met theater en met al wat daarbij komt kijken. De fantasierijke spellen werden bedacht door Marieke en Joke Van Leeuwen. De tekeningen bij de spellen werden gemaakt door het kruim van de Vlaamse illustratoren. In de doos vind je naast een

ouderwets kwartet en een quiz, onder meer een theaterkaartspel, een theaterbureau en een drieslagspel. De spellendoos is te koop aan 5.000 BEF.

HETPALEIS, Meistraat 2, 2000 Antwerpen, tel. (03)202 83 60, fax (03)202 83 53, E-MAIL info@hetpaleis.be, WEBSITE www.hetpaleis.kjt.be

OVER STRIPS EN...

Strips doen het altijd goed in de klas. Maar om met dit medium te kunnen werken, moet men er wel enigszins vertrouwd mee zijn. Het KCLB heeft een handige werkmap ontwikkeld *Over strips en...*, samengesteld door Marie-Jeanne Snoeks. Allereerst vind je er enkele inleidende teksten in terug over de geschiedenis van de strip, de verschillende soorten strips en enkele tips voor gebruik in de klas. Daarnaast bevat de werkmap kopieerbare oefeningen (mét de oplossingen erbij) die zowel in de lessen Nederlands als plastische opvoeding bruikbaar zijn. Enkele voorbeelden: emoties linken met de juiste tekstballon, een strippagina herschrijven in de vorm van een krantenartikel, stripfiguren een naam geven en je keuze verduidelijken, tekstballonnetjes invullen, 'geluidsuitdrukkingen' linken met een tekening, het taalgebruik van twee verschillende strips vergelijken enz. De werkmap is verkrijgbaar aan 250 BEF (excl. verzendingskosten) bij:

Katholiek Centrum voor Lectuurinformatie en Bibliotheekwerk (KCLB), Louis Frarynlaan 75/3, 2050 Antwerpen, tel. (03)272 21 46, fax (03)773 34 66, E-MAIL k.c.l.b@village.uunet.be

OPENBAAR

In *Openbaar* 30/4 (oktober 2000), het tijdschrift van het KCLB, vinden we eveneens



twee artikels over strips in de klas van de hand van Paul Verstappen (leraar oude talen en geschiedenis, en bezieler van de werkgroep 'Strips en cultuur'). In 'Alex' van Jacques Martin gaat hij dieper in op de strip 'Alex: een kind van Athene' nr. 15, uitgeverij Casterman. Hij toont aan dat een aantal plaatjes heel wat stof tot kritisch denken bieden: zeer bruikbaar voor wie het in zijn lessen over Grieks theater heeft.

In 'Yoko Tsuno binnen haar eigen familiekring' maakt diezelfde Paul Verstappen een analyse van de vrouwelijk hoofdfiguur uit de gelijknamige stripreeks en haar relatie met alle andere figuren. Ook over auteur Roger Leloup komen we meer te weten.

Bart Laureys (leraar geschiedenis en bibliothecaris in de POB De Pinte) schreef de bijdrage 'De schoolmediatheek als open leercentrum'. De implementatie van ICT (informatie- en communicatietechnologieën) zorgt er voor dat de media die vroeger bijeengebracht werden in de schoolmediatheek, nu terug naar de vaklokalen worden gebracht. Hij gaat dieper in op ICT en onderwijs, en de evolutie van de schoolmediatheek.

In 'Leesbevordering in Schaarbeek' heeft Patrick Vanspauwen het over zijn ervaringen als schoolopbouwwerker met een leesbevorderingsproject. De betrokkenheid van moeders maakt het verschil. Zeer inspirerend!

Tot slot nog een met gedichten verlicht artikel van de hand van Marcel Janssens (emeritus-hoogleraar aan de KULeuven) ter gelegenheid van de tachtigste verjaardag van dichter Hubert van Herreweghen.

Openbaar 30/5 (december 2000) sluit het jaar 2000 af met een themanummer over 'grote literaire figuren uit de 20ste eeuw'. Het nummer opent met een bijdrage van Marcel Janssens over de literatuur van het voorbije millennium. Vervolgens passeren de belangrijkste 20ste eeuwse literaire vertegenwoordigers uit tien taalgebieden de revue: Hugo Claus (Georges Wilde-meersch), Jean-Paul Sartre (Koenraad Gelfod), Thoman Mann (Johan Nowé), James

Joyce (Gert Morreel), Toni Morrison (Vik Doyen), Jorge Luis Borges & Gabriel García Márquez (Patrick Collard), Michail Boelgakov (Piet Van Poucke), Nawal El Saadawi (Eli-sabeth Bekers), Buchi Emecheta (Isabel Hoving) en Lu Xun (Iege Vanwalle).

LEESIDEE JEUGDLITERATUUR

In de nummers 8, 9 en 10 (oktober, november en december 2000) van *Leesidee Jeugdliteratuur* vinden we weer volop korte en langere recensies van kinder- en jeugdboeken, geordend volgens leeftijd en voorzien van themawoorden. Hier een greep uit de verschillende bijdragen:

In *nummer 8* treffen we bijvoorbeeld een artikel over 'De wereld van Sofie' van Gert Hermans aan. Dit waanzinnig goed verkochte boek van Jostein Gaarder werd immers verfilmd door regisseur Erik Gustavson. De auteur laat de acteurs, regisseur, scenarist en ook Jostein Gaarder zelf aan het woord. Ik ben alvast benieuwd naar deze heksen-toer... Hoe krijg je zo'n boek op het doek?

Katrien Vloeberghs zorgde voor een verslag van de conferentie 'Jeugdliteratuur in Europa: multiculturaliteit in de jeugdliteratuur' die plaatsvond in de VUB op 25-26 augustus 2000.

In *nummer 9* vinden we het zevende deel in de serie 'Jeugdauteurs op het internet'. Jan Geeraerts bespreekt de websites van auteurs Bart Moeyaert, Patrick Bernauw, Marita de Sterck en Tim Bowler.

Het 'Thema in de kijker' van dit negende nummer ligt ondertussen alweer ver achter ons: Erik Vanhee gaat in op de vaste ingrediënten van een Sinterklaasverhaal. Hij bespreekt een aantal oudere en meer recente uitgaven.

Marita Vermeulen interviewde coördinatrice Annemie Leysen over het educatieve Comeniusproject van de Europese Unie



rond 'oorlog en vrede in kinder- en jeugd-boeken'. In Vlaanderen verschenen al drie publicaties naar aanleiding van dit project. Herman de Graef gaat in zijn bijdrage in op de didactische handleiding bij 'Kom vanavond met verhalen', een omvangrijke bloemlezing van romanfragmenten, gedichten, kortverhalen, en bladzijden uit prentenboeken en stripverhalen over oorlog en geweld. Zowel de bloemlezing als de handleiding verschenen bij Bakermat/Biblion.

Nummer 10 bevat de handige registers van de afgelopen jaargang: wie een bespreking van een boek verschenen in 2000 wil opzoeken, kan dat doen via het hoofdwor-denregister (auteur), titelregister en thema-en trefwoordenregister. Verder vinden we in dit nummer o.a. een leuke bespreking van Bart Moeyaerts 'Broere' door Katrien Vloe-berghs en een portret van schrijver Paul Kustermans (bekend om zijn historische jeugdromans) door Jet Marchau.

KLAPPER

Klapper is het driemaandelijks tijdschrift van het Centrum voor Lezen en Informatie vzw (LINC). In *Klapper* 8/2 (2000) geeft Mady Decorte de LINC-visie weer op de Beleids-nota Cultuur in verband met leesbevorde-ring. Wat bedoelt Anciaux met 'een nieuw actieplan voor de leescultuur'... en termen

als 'veralgemeend leesplezier'?

In 'Computer in de klas... Hoe ben ik eraan begonnen?' van Geert Kraeye lezen we hoe deze enthousiaste leraar van het GVB Sint-Vincentius te Oostakker zijn leerlingen en collega's warm maakte voor de computer. Tot slot vinden we in dit nummer onder meer nog een aflevering van 'Websitetips' en het uitneembare katern *Pluizer* met kin-der- en jeugdboekrecensies.

LIJSTTREKKERS

Eveneens bij het Centrum voor Lezen en Informatie vzw (LINC) is een nieuwe afleve-ring van *Lijsttrekkers* verschenen. Het is een keuzelijst met een 70-tal tienerromans uit het aanbod van de laatste jaren. De lijst mikt in de eerste plaats op leerlingen van de tweede graad technisch onderwijs, maar is vanwege de aanduiding van de moeilijkheidsgraad bij elke titel ook bruikbaar in andere richtingen en graden. Deze aflevering kan besteld wor-den door 250 BEF (incl. verzendingskosten) te storten op rekening 001-1155192-95 van LINC met vermelding LL4. Vorige afleverin-gen zijn eveneens nog verkrijgbaar.

Centrum voor Lezen en Informatie vzw (LINC), Maria-Theresiastraat 20, 3000 Leu-ven, tel. (016)31 66 00, fax (016)31 66 01, E-MAIL linc@ping.be

*Veerle Geudens & Rita Rymenans
p/a Universiteit Antwerpen
Departement Didactiek en Critiek
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk
rita.rymenans@ua.ac.be*